

Modificari substanțiale privind plafonarea prețurilor la energie și contribuția la Fondul de Tranziție Energetică decurgând din Legea nr. 357/ 2022, pentru aprobarea OUG nr. 119/ 2022. La ce sa se aștepte clienții noncasnici pe mai departe?

Domeniul energiei a prezentat un interes ridicat în ultima perioadă, în contextul crizei energetice internaționale, iar modificările rapide ale cadrului legislativ și incertitudinea viitorului îl preocupă deopotrivă pe clienții finali, dar și pe operatorii economici participanți la piața națională de energie. În acest sens, autoritățile naționale și europene încearcă să găsească soluții optime pentru asigurarea în plan economic și social a unui nivel ridicat de protecție a consumatorilor, menținând, în același timp, un mediu echilibrat și previzibil pentru operatorii economici din piața.

La data de 13 decembrie 2022, a fost publicată în Monitorul Oficial al României Legea 357/2022 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 119/2022 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale, în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023 („**OUG 27/2022**”), precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei („**OUG 119/2022**”) („**Legea**”), aceasta intrând în vigoare la data de 16 decembrie 2022.

Legea include o serie de amendamente semnificative la prevederile OUG 119/2022, atât cu privire la plafonarea prețurilor la energie electrică și gazele naturale pentru clienții noncasnici, cât și cu privire la contribuția la Fondul de Tranziție Energetică (așa-zisa *windfall tax*).

Noile plafoane instituite de Lege

Legea instituie noi plafoane în ceea ce privește **prețurile la energie electrică** aplicabile clienților finali noncasnici, astfel:

(a) maximum **1 leu/kWh**, cu TVA inclus, pentru 85% din consumul mediu lunar realizat la locul de consum, diferența de consum lunar de energie electrică urmând să fie facturată la prețul de maximum 1,3 lei/kWh, cu TVA inclus, în baza declarației pe propria răspundere a reprezentatului legal pentru următoarele categorii de consumatori:

- **IMM-uri**
- **Operatorii regionali** - definiți la art. 2 lit. g) și h) din Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, cu modificările și completările ulterioare, ce prestează/furnizează **serviciile de utilități publice**, prevăzute la art. 1 alin. (2) lit. a), b), b¹), c) și h) din Legea nr. 51/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, **Societatea de Transport cu Metroul București «Metrorex» – S.A.**, precum și **aeroporturile**, care sunt în subordinea/coordonarea sau sub autoritatea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii
- operatorii economici din domeniul **industrii alimentare**, identificați prin cod CAEN 10, precum și cei din domeniul **agriculturii** și **pescuitului**, identificați prin cod CAEN 01 și 03

- **autoritațile și instituțiile publice locale**, serviciile publice deconcentrate ale ministerelor și ale celorlalte organe centrale, companiile și societățile comerciale de interes județean, municipal sau local, regiile autonome și toate entitățile publice și private care prestează un serviciu public

- instituttele naționale de **cercetare-dezvoltare**.

(b) maximum **1 leu/kWh**, cu TVA inclus, pentru consumul integral al spitalelor publice și private, al unităților de învățământ publice și private, al creșelor și al furnizorilor publici și privați de servicii sociale prevăzute în Nomenclatorul serviciilor sociale.

Legea reglementează acum expres faptul că plafonarea se aplică în acest caz și pentru situațiile în care una dintre entitățile menționate anterior este beneficiarul final al consumului de energie electrică și/sau pentru toate clădirile care au fost construite și autorizate cu destinația de spitale.

(c) maximum 1 leu/kWh, cu TVA inclus, pentru 85% din consumul lunar realizat la locul de consum al instituțiilor publice, altele decât cele prevăzute la lit. (ii) de mai sus, precum și pentru locurile de consum aparținând cultelor recunoscute oficial în România, diferența de consum lunar de energie electrică fiind facturată la prețul de maximum 1,3 lei/kWh, cu TVA inclus.

(d) clienții noncasnici care *nu se încadrează* în una dintre categoriile de mai sus plătesc prețul plafonat la maximum **1,3 lei/kWh**, cu TVA inclus.

În ceea ce privește **prețul gazelor naturale**, Legea completează textul actual care prevede plafonarea prețurilor la clienții noncasnici, în sensul că se includ ca beneficiari ai prețului plafonat la maximum **0,37 lei/kWh, cu TVA inclus**, clienții noncasnici din cadrul **parcurilor industriale** reglementate de Legea nr. 186/2013 cu modificările și completările ulterioare, precum și cei din cadrul **sistemelor de distribuție închise** definite conform Legii nr. 123/2012 privind energia electrică și gazele naturale, cu modificările și completările ulterioare. În plus, consumul limitat de **50.000 MWh** se va raporta la anul anterior anului curent, iar nu la anul 2021.

De asemenea, Legea aduce un plus de claritate în ceea ce privește locurile de consum ale clienților noncasnici racordate după data de 1 ianuarie 2022, prevăzând expres faptul că plafonarea se aplică numai în limita unui consum anual de cel mult 50.000 MWh (OUG 119/2022 nu prevede în prezent acest plafon pentru locurile de consum racordate începând cu 1 ianuarie 2022).

Cu titlu de mențiune generală, Legea păstrează principiul potrivit căruia, la facturarea energiei electrice și a gazelor naturale, furnizorii trebuie să aplice prețul cel mai mic dintre (i) prețul final maxim plafonat, (ii) prețul contractual sau (iii) prețul final calculat conform prevederilor art. 5 și 6, doar în cazul gazelor naturale.

Alte modificări de interes în legătura cu plafonarea prețurilor la energie electrică și gaze naturale

În cazul producătorilor de energie care transferă energie electrică din portofoliul de producție către portofoliul de furnizare, pentru cantitățile de energie electrică transferate, prețul final este:

- prețul contractual în cazul în care acesta asigură încadrarea în plafoanele de la art. 1 alin. (1) din OUG 27/2022;
- prețul plafonat prevăzut la art. 1 alin. (1) din OUG 27/2022 în cazul în care prețul contractual este mai mare decât valoarea plafoanelor.

În cazul producătorilor care transferă energie din portofoliul de producție către portofoliul de furnizare, componenta de achiziție prevăzută la art. 5 alin. (1) și art. 3 din OUG 27/2022, din contractele de furnizare pentru care se va achiziționa energie electrică din piață, va fi determinată luând în calcul exclusiv prețul de achiziție realizat. Pentru cantitatea de energie achiziționată pentru acoperirea acestor contracte, producătorii vor întocmi și vor menține o evidență separată de cantitatea transferată din producție proprie.

Noile modificări aduc și o accelerare a procedurii de compensare, astfel că 40% din sumele solicitate prin cererea de decontare se vor plăti în termen de 10 zile de la data depunerii cererii de decontare, diferența de plată urmând a se realiza de către Ministerul Energiei în termen de 10 zile lucrătoare de la data primirii valorilor aferente compensărilor trimise conform documentației prevăzute în anexa nr. 4.

Conform noilor modificari, va exista și un stoc minim necesar de gaze naturale pentru perioada 1 noiembrie 2024 – 31 martie 2025.

Contribuția la Fondul de Tranziție Energetica

În ceea ce privește Contribuția la Fondul de Tranziție Energetica, printre platitorii de contribuție se introduc prin Lege **partenerii din contractele financiare de asigurare a riscurilor (contracte de hedging)**. Sunt avute aici în vedere contractele de tip *virtual (financial) power purchase agreement*, din ce în ce mai frecvente pe piața, acestea reprezentând instrumente financiare derivate și nu includ livrarea fizica de energie, ci au rolul de a proteja părțile împotriva variațiilor excesive de preț din piața.

În plus, o modificare cu impact semnificativ este reprezentata de prevederea Legii conform careia contractele cu instrumente financiare derivate (*hedging*) prevazute la art. 5 se raporteaza Autorității de Supraveghere Financiara și/sau Agenției Naționale de Administrare Fiscala (ANAF), în termen de doua zile lucratoare de la data intrării în vigoare a Legii, respectiv în doua zile lucratoare de la semnarea de catre părți.

De asemenea, o veste buna pentru investitorii care au finalizat proiecte anul acesta este faptul ca, potrivit Legii, vor fi exceptate de la obligația de plata a contribuției capacitațile de producție puse în funcțiune dupa **1 aprilie 2022** (textul OUG 119/2022 stabilește în prezent aceasta exceptare doar pentru capacitațile puse în funcțiune dupa **1 septembrie 2022**).

O alta modificare de impact este abrogarea contribuției la Fondul de Tranziție Energetica pentru vânzarile de energie electrica la export sau livrari intracomunitare.

Concluzii

Având în vedere ca, de la 1 ianuarie 2023, furnizorii au obligația de a elabora și publica ofertele tip în conformitate cu prețurile finale plafonate prevazute de Lege, ramâne de vazut care va fi criteriul de departajare utilizat de clienții noncasnici în alegerea furnizorului de energie electrica sau gaze naturale.

Totodata, având în vedere ca perioada de aplicare a OUG 27/2022 a fost prelungita pâna în 2025, deducem ca autoritațile publice se așteapta ca prezenta criza energetica sa continue, iar acestea sa nu fie ultimele modificari aduse legislației aplicabile.